

DVZ – DIKOBRAZ hospodaří

Metodika pro učitele

Digitální kompetence – brána rozvoje od A do Z

Registrační číslo: CZ.02.3.68/0.0/0.0/18_067/0012278

Termín realizace: 1. 1. 2020 – 31. 12. 2022

Tento digitální vzdělávací zdroj, **DIKOBRAZ hospodaří**, jehož autory jsou Peter Marinič, Helena Zelníčková, Nikola Straková, Kateřina Šmejkalová, který je dostupný z: **Databáze výstupů projektů OP VVV** (<https://databaze.opvvv.msmt.cz>), lze užít v souladu s licenčními podmínkami **Creative Commons BY-SA 4.0 International** (<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/legalcode>).

Uvedené se nevztahuje na díla nebo jiné předměty ochrany (např. obrazovou či fotografickou dokumentaci), které jsou ve výstupu užity zejména na základě smluvní licence nebo výjimky či omezení příslušných práv, jak je uvedeno u konkrétního jednotlivého předmětu ochrany.

Autoři: Mgr. Ing. Peter Marinič, Ph.D., Mgr. Helena Zelníčková, Bc. Ing. Nikola Straková, JUDr. Mgr. Ing. Kateřina Šmejkalová

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

název	DIKOBRAZ hospodaří
autoři	Peter Marinič, Helena Zelníčková, Nikola Straková, Kateřina Šmejkalová
kontakt	marinic@ped.muni.cz
typ DVZ	Interaktivní multimédium
formát DVZ	online

ANOTACE

DVZ „DIKOBRAZ hospodaří“ je interaktivní vzdělávací zdroj, který se zaměřuje na široké spektrum ekonomických témat, souvisejících s ekonomickými procesy a vztahy mezi ekonomickými subjekty. Zaměřuje se na problematiku finanční gramotnosti v pojetí širší ekonomické gramotnosti. Jednotlivá témata jsou zpracována tak, aby je bylo možné použít jako doplňující nebo rozšiřující učivo v širokém spektru témat zařazených do vzdělávacího obsahu na ZŠ.

DVZ tedy zpracovává témata rozdělená do 5 oblastí, v nichž je k dispozici výukový materiál, u vybraných témat obsahující i odkazy na externí zdroje označené jako „*Tip pro získání dalších informací*“. Pro každé téma je k dispozici i slovníček pojmů, který jednak shrnuje důležité pojmy v dané oblasti, ale rovněž i propojuje jednotlivá témata. Ověření znalostí žáků lze realizovat prostřednictvím testu, u něhož se žák dozví i správné odpovědi. Každé zpracované téma rovněž zahrnuje i tajenku, která interaktivní formou ověřuje znalosti v dané oblasti, umožňuje žákovi pracovat s chybou, jelikož v případě vyplnění špatné odpovědi je na tuto chybu žák upozorněn a může ji opravit. Po správném vyplnění tajenky pak žák získá další, doplňující informaci o vybrané osobnosti z oblasti ekonomie, která je navíc volená vzhledem k tématu, k němuž se tajenka váže.

DVZ metodicky vychází z konceptu učení v souvislostech a propojení vzdělávacího obsahu s problémy reálného života. Podporuje u žáků zvědavost širších souvislostí, vyhledávání dalších informací, jejich vyhodnocování a využívání. Rovněž vede žáky k vytváření vlastního názoru na vybrané témata.

klíčová slova	finanční gramotnost, ekonomie, podniková ekonomika a management
---------------	---

ZAMĚŘENÍ DVZ

oblast RVP	Člověk a společnost Člověk a svět práce
obor	Člověk, svět a hospodářství Provoz a údržba domácnosti
předmět	Výchova k občanství Praktické/Pracovní činnosti
časová dotace	1) ve vyučovací hodině lze využívat průběžně jako výukový materiál, vyplnění testů vyžaduje cca 10 minut i s komentářem učitele vyluštění tajenky vyžaduje cca 10 minut a doplňující komentář učitele 2) jako výukový materiál pro samostatnou práci žáka
věk žáků/ročník	2. stupeň ZŠ, příp. žáci SŠ
vhodné zařazení	Průběžně podle probíraného tématu
vstupní požadavky na žáka	<ul style="list-style-type: none"> žák dovede vyhledávat informace na internetu žák kvalitativně rozlišuje formy energie žák definuje a rozlišuje obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie
mezipředmětové vztahy	Matematika, průřezové téma: Výchova demokratického občana

CÍLE A VÝSTUPY

cíl	<ul style="list-style-type: none"> • Žák umí na internetu vyhledat a kriticky vyhodnotit potřebné informace • Žák umí pracovat s online formuláři • Žák rozliší životní situace s ekonomickým dopadem na domácnost • Žák dokáže vysvětlit ekonomické principy hospodářství
-----	--

MATERIÁLNÍ A TECHNICKÉ ZABEZPEČENÍ

nutné pomůcky pro práci s DVZ	nejsou
nutné vybavení pro učitele	HW: Počítač s projektorem a připojením k internetu; Interaktivní tabule (spíše jako doporučená) SW: jakýkoliv Internetový prohlížeč
nutné vybavení pro žáka	HW: počítač / notebook s připojením k internetu SW: jakýkoliv internetový prohlížeč

METODICKÉ POKYNY

Organizační formy a metody výuky

Každé zpracované téma obsahuje výukový text, tajenku s dodatečnými informacemi o osobnosti ekonomie po správném vyluštění, test pro ověření znalostí a slovníček pojmů. Pro využití ve výuce lze využít test, s časovou dotací 10 minut včetně komentáře učitele, tajenku s časovou dotací 10 minut na vyplnění, včetně korekce případných špatně vyplněných odpovědí, a dalších 5 minut na zobrazení a okomentování doplňujících informací.

Metody výuky:

- Metody názorně demonstrační
 - Práce s obrazem
- Metody slovní
 - Práce s textem
- Aktivizující metody
 - Metody diskusí
 - Metody heuristické, řešení problémů

Formy výuky:

- skupinová (kooperativní) výuka
- hromadná (frontální) výuka
- samostatná práce žáků

Vhodný postup

1. Učitel dle aktuálně probíraného tématu v předmětu vybere vhodné témat zpracované v DVZ
2. Žáci se formou samostudia či práce ve skupině, případně formou frontální výuky seznámí s výkladovou částí DVZ. Volba formy výuky závisí od časových možností ve výuce daného předmětu. Daný bod lze rovněž realizovat jako formu domácí přípravy žáků, zejména je-li k výkladové části DVZ přistupováno jako k doplňujícímu nebo rozšiřujícímu vzdělávacímu obsahu.
3. U vybraných tématech lze zařadit přímo do výuky diskusi k danému tématu, dále prohlubující prezentované znalosti i v širších socioekonomických a kulturních souvislostech.
4. K ověřování znalostí může učitel zvolit test, který je časově méně náročný než tajenka, z aktuálně probíraného tématu z 25 dostupných témat, rozdělených do 5 oblastí:
 - Domácnost (Hospodaření domácnosti; Příjmy domácnosti; Výdaje domácnosti; Rozpočet domácnosti; Poptávka spotřebitele),
 - Finanční čtvrt' (Peníze v ekonomice; Banky a bankovní systém; Spoření; Úvěry; Pojištění),
 - Výrobně-obchodní čtvrt' (Nabídka výrobce; Formování a fungování trhu; Produkce v podniku; Distribuce; Marketing),
 - Právní čtvrt' (Občan a občanské právo; Rodina a rodinné právo; Obchod a obchodní právo; Spotřebitel a ochrana spotřebitele).
 - Správní čtvrt' (Daně a daňový systém; Odvody zaměstnanců; Fiskální politika státu; Monetární politika státu; Zadlužení a exekuce)
5. Test zobrazuje správné odpovědi. Toho může učitel využít pro případnou korekci chyb žáků při vyplňování testu, aby tak byla podpořená práce s chybou – informace pro správné vyplnění testu jsou vždy součástí výkladové části DVZ, jde tedy o práci s textem s pochopením a zapamatováním. Nicméně u vybraných otázek jsou nabízené i odpovědi, které lze využít pro následnou diskusi se žáky, jednak nad ekonomickou podstatou daného tématu, ale i v širších socioekonomických a kulturních souvislostech.
6. Pro ověření znalostí žáků lze využít i tajenku. Ta, na rozdíl od testu, nenabízí zobrazování správné odpovědi, a tedy nutí žáka k dalšímu přemýšlení nad zadáním k vyplnění tajenky. Tajenka tedy jenom vizuální formou upozorní žáka v případě vyplnění špatné odpovědi, a umožní žákovi tuto špatnou odpověď zkorigovat.
Po vyplnění tajenky správnými odpověďmi, a jejím vyhodnocením, se zobrazí nejen správné řešení tajenky, ale i další dodatečné informace. Jelikož je tajenka koncipována tak, že řešením je osobnost ekonomie, propojená navíc s probíraným tématem, lze to využít pro další diskusi s žáky na probírané téma. Současně tento přístup podporuje aktivitu žáků.

Očekávané problémy

Problémy, které mohou během výuky nastat:

- Nekvalitní nebo nestabilní připojení k internetu.
- Neočekávané pády prohlížeče.
- Nefunkčnost DVZ na tabletech a mobilech.

Doporučení: vše vyzkoušet předem v konkrétní učebně